

ଶ୍ରୀ ରିଷୁ ପୁରାଣ ଅନ୍ତର୍ଗତା
(ପ୍ରଥମାମ୍ବେ ଦ୍ଵାଦଶାଧ୍ୟାୟେ)

॥ ଧ୍ରୁବ ସ୍ତୁତି: ॥

ଭୂମିରାପୋ-ନଲୋ ରାୟୁ: ଖମ ମନୋ ବୁଦ୍ଧିରେର ତ । ଭୂତାଦି: ଆଦିପ୍ରକୃତି: ଯସ୍ୟ ରୂପମ ନତୋ-ସ୍ଥି ତମ ॥	1
ଶୁଦ୍ଧସୁକ୍ଷ୍ମୋ-ଖିଲରାପା ପ୍ରଧାନାପୁରତ: ପୁମାନ । ୟସ୍ୟ ରୂପମ ନମସ୍ତସ୍ମୈ ପୁରୁଷାୟ ଶୁଣାମ୍ବେ ॥	2
ଭୂତାଦୀନାମ ସମସ୍ତାନାମ ଗନ୍ଧାଦୀନାମ ତ ଶାଶ୍ଵତ: । ବୁଦ୍ଧ୍ୟାଦୀନାମ ପ୍ରଧାନସ୍ୟ ପୁରୁଷସ୍ୟ ତ ଯ: ପର: ॥	3
ତମ ବ୍ରହ୍ମଭୂତମ ଆତ୍ମାନମ ଅଶେଷଜଗତ: ପତିମ । ପ୍ରପଦ୍ୟେ ଶରଣମ ଶୁଦ୍ଧମ ବ୍ରହ୍ମପମ ପରମେଶ୍ଵର ॥	4
ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାତ ବ୍ରହ୍ମଶତ୍ଵାତ ତ ଯଦ୍ଵପମ ବ୍ରହ୍ମସମ୍ପୃତ୍ତିତମ । ତସ୍ମୈ ନମସ୍ତେ ସର୍ବାମ୍ବେ ଯୋଗିଚିନ୍ତ୍ୟାରିକାରିଣେ ॥	5
ସହସ୍ରଶୀର୍ଷା ପୁରୁଷ: ସହସ୍ରାକ୍ଷ: ସହସ୍ରପାତ । ସର୍ବରାପା ଭୂର: ସ୍ଵର୍ଗାତ ଅତ୍ୟତିଷ୍ଠତ ଦଶାଙ୍ଗୁଲମ ॥	6
ୟଭୂତମ ଯଜ ରୈ ଭର୍ୟମ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ତଭରାନ । ତୁଞ୍ଜୋ ଭିରାଟ ସ୍ଵରାଟ ସମ୍ରାଟ ତୁଞ୍ଜଶ୍ଵାପି ଅଧିପୁରୁଷ: ॥	7
ଅତ୍ୟରିଚ୍ୟତ ସୋ-ଧକ୍ଷ୍ଠ ତିର୍ଯ୍ୟଗ୍ଵର୍ଯ୍ୟମ ତ ରୈ ଭୂର: । ତୁଞ୍ଜୋ ରିଶ୍ଵମିଦମ ଜାତମ ତୁଞ୍ଜୋ ଭୂତମ ଭରିଷ୍ୟତି ॥	8
ତଦ୍ଵପୁଧାରିଶକ୍ଵାନ୍ତ: ସର୍ବଭୂତମ ଇଦମ ଜଗତ । ତୁଞ୍ଜୋ ଯଜ୍ଞ: ସର୍ବହୂତ: ପ୍ରୁଷଦାଜ୍ୟମ ପଶୁର୍ଦ୍ଵିଧା ॥	9
ତୁଞ୍ଜୋ ରୁତୋ-ଧ ସାମାନି ତୁଞ୍ଜଶ୍ଵାନ୍ତୁ ଜଞ୍ଜିରେ । ତୁଞ୍ଜୋ ଯଜ୍ଞମ୍ଵି ଅଜାୟନ୍ତୁ ତୁଞ୍ଜୋ-ଶ୍ଵା: ତ ଏକତୋଦତ: ॥	10
ଗାରସ୍ତୁ ଉ: ସମୁଭୂତା: ତୁଞ୍ଜୋ-ଜା ଅରୋଧା ମୁଗା: । ତୁଞ୍ଜୁଖାଦ୍ଵାହ୍ନୁଶା ବାହରୋ: ତର ଶତ୍ରମ ଅଜାୟତ ॥	11
ରୈଶ୍ୟାସ୍ତରୋରୁଜା: ଶୁଦ୍ରା: ତର ପଭ୍ୟାମ ସମୁଦ୍ଵତା: । ଅକ୍ଷୋ: ସୂର୍ଯ୍ୟୋ-ନିଲ: ପ୍ରାଣାତ ଚନ୍ଦ୍ରମା ମନସପ୍ତର ॥	12

ପ୍ରାଣୋ ନଃ ସୁକ୍ଷିରାତ ଜାତଃ ମୁଖାତ ଅଗ୍ନିଃ ଅଜାୟତ । ନାଭିତୋ ଗଗନମ ଦୌଧ୍ୟଶ୍ଚ ଶିରସଃ ସମରର୍ଚତ ॥	13
ଦିଶଶ୍ଚୋତ୍ରାତ କ୍ଷିତିଃ ପଭ୍ୟାମ ତୁଷ୍ଟସ୍ପର୍ଶମଭୂଦିଦମ । ନ୍ୟଗ୍ରୋଧଃ ସୁମହାନ ଅଲ୍ଲେ ଯଥା ବୀଜେ ର୍ୟରସ୍ଥିତଃ । ସମ୍ୟମେ ରିଶ୍ମମ ଅଖିଲମ ବୀଜଭୂତେ ତଥା ତୁୟି ॥	14
ବୀଜାତ ଅଙ୍କୁରସମୂତୋ ନ୍ୟଗ୍ରୋଧସ୍ତୁ ସମୁକ୍ଳିତଃ । ରିସ୍ତାରମ ତ ଯଥା ଯାତି ତୁୟା ସୁଷ୍ଟମ ତଥା ଜଗତ ॥	15
ୟଥା ହି କଦଳୀ ନାନ୍ୟା ତୁଳ୍ପତ୍ରାତ ଅଥ ଦ୍ରୁଣ୍ୟତେ । ଏରମ ରିଶ୍ମସ୍ୟ ନାନ୍ୟସ୍ତୁମ ତୁୟଥାୟୀଶ୍ଚର ଦ୍ରୁଣ୍ୟତେ ॥	16
ହ୍ଲାଦିନୀ ସନ୍ଦିନୀ ସମ୍ପିତ ତୁୟେକା ସର୍ବସମୁଥିତୌ । ହ୍ଲାଦତାପକରୀ ମିଶ୍ରା ତୁୟି ନୋ ଗୁଣରଜିତେ ॥	17
ପ୍ରୁଥଗ୍ନୂତୈକଭୂତାୟ ଭୂତଭୂତାୟ ତେ ନମଃ । ପ୍ରଭୂତଭୂତଭୂତାୟ ତୁଭ୍ୟମ ଭୂତାମ୍ବନେ ନମଃ ॥	18
ର୍ୟକ୍ତମ ପ୍ରଧାନପୁରୁଷୌ ଭିରାଟ ସମ୍ରାଟ ସ୍ୱରାଟ ତଥା । ଭିଭାର୍ୟତେ—ଦ୍ରୁଃକରଣେ ପୁରୁଷେଷ୍ଟକ୍ଷେପା ଭରାନ ॥	19
ସର୍ବସ୍ଥିନ ସର୍ବଭୂତସ୍ତୁମ ସର୍ବଃ ସର୍ବସ୍ୱରୂପସ୍ତୁତ । ସର୍ବମ ତୁଭୁଃ ତତଶ୍ଚ ତ୍ୱମ ନମସ୍ୱର୍ଭାମ୍ବନେ—ସ୍ତୁ ତେ ॥	20
ସର୍ଭାମ୍ବକୋ—ସି ସର୍ବେଶ ସର୍ବଭୂତସ୍ଥିତୋ ଯତଃ । କଥୟାମି ତତଃ କିମ ତେ ସର୍ବମ ରେସ୍ଥି ହୁଦି ସ୍ଥିତମ ॥	21
ସର୍ଭାମ୍ବନ ସର୍ବଭୂତେଶ ସର୍ବସତ୍ତ୍ୱସମୁଭର । ସର୍ବଭୂତୋ ଭରାନ୍ଦେଞ୍ଜି ସର୍ବସତ୍ତ୍ୱମନୋରଥମ ॥	22
ୟୋ ମେ ମନୋରଥୋ ନାଥ ସଫଳସ୍ତୁ ତୁୟା କୁତଃ । ତପଶ୍ଚ ତପ୍ତମ ସଫଳମ ଯଦୁଷ୍ଣୋ—ସି ଜଗତ୍ସତେ ॥	23

॥ ଧ୍ରୁବ ସ୍ତୁତି ସମ୍ପୂର୍ଣମ ॥